

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn**Auteur**

10.2.e

T 070 10.2.e

10.2.e@minlnv.nl

Datum

17 juli 2020

Kenmerk

DGA-DAD / 20192880

BHM: 20200378

Kopie aan**Bijlage(n)**

nota

Huisvesting nertsenpups: overschrijding eisen aantal
dieren per kooi om aantal transporten te verkleinen**Parafenroute**DAD / plv. directeur

10.2.e

WJZ / coordinator

10.2.e

BPZ-paraaf

Aanleiding

U heeft akkoord gegeven op de nota van 10 juli jl. om transport van gespeende nertsenpups van een tiental nertsenbedrijven naar andere locaties toe te staan. Dit loopt via ontheffingen van de NVWA. Het verzoek van de houders van deze bedrijven kwam omdat daar welzijnsproblemen zouden ontstaan vanwege het vervoersverbod. Er is op deze bedrijven onvoldoende plek om alle pups op te fokken. Nu blijkt het aantal bedrijven dat pups zou moeten afvoeren beduidend lager kan worden als de mogelijkheid wordt geboden om meer nertsen in een kooi te huisvesten dan volgens de huidige wettelijke normen is toegestaan.

In deze nota wordt een afweging gemaakt tussen het dierziekerisico door transporten van pups en de consequenties voor het dierenwelzijn door de overschrijding van de huisvestingsnormen.

Advies

Om verspreiding SARS-CoV-2 te voorkomen wordt u geadviseerd voor deze bedrijven via de verlening van een ontheffing eenmalig de welzijnsnorm te verlagen (één dier per hok meer), met daarbij aanvullende voorschriften over de verrijking van de kooien. Het welzijn wordt hierdoor mogelijk aangetast maar (extra) kooiverrijking (zoals een speelcilinder) zou dit (gedeeltelijk) ondervangen. Over deze mogelijkheid informeert u de kamer middels de eerstvolgende gelegenheid.

Kernpunten

- Normaliter worden nertsenpups na spenen afgevoerd naar opfokruimte op dezelfde locatie. Op een beperkt aantal bedrijven is geen ruimte op dezelfde locatie.
- In de kamerbrief van 10 juli hebben u en minister de Jonge de Kamer laten weten dat de deskundigengroep dierziekten aangeeft dat een testregiem van het bedrijf van herkomst de kans verkleint dat een bedrijf ongemerkt besmet is. En dat na het uitvoeren van een dergelijk regiem met negatief resultaat, transport van pups naar een andere locatie verantwoord is.

Ontvangen BPZ

Kenmerk

- 11.1 [Redacted text]
- Dit alles maakt dat het risico van transport mogelijk hoger ligt dan eerder gedacht.
- Door nertsen te verplaatsen ontstaan er meer locaties waar nertsen gehouden worden. Als er toch besmette dieren verplaatst zijn, moeten twee locaties worden geruimd (wat voor het aantal dieren uiteraard geen verschil maakt als de bestemmingslocatie een leeg bedrijf was).
- Door op de bedrijven toe te staan dat één extra dier per kooi kan worden gehuisvest dan wettelijk is toegestaan, zou dit naar verwachting voor 10 bedrijven een oplossing bieden. In dat geval hoeven naar verwachting nog maar 2 bedrijven pups te transporten. Er is steun vanuit de nertsensector voor deze optie.
- Het houden van een nerts extra per kooi is in strijd met artikel 2.76 van het besluit houders van dieren. In deze bepaling wordt de maximale bezetting (volwassen nertsen en pups) per leefruimte vastgesteld. De minister kan in het concrete geval bij ontheffing verruiming van de bezettingsgraad toestaan.
- Er zijn in de gangbare houderij op het moment 3 typen kooien in gebruik. Type 1 biedt ruimte aan 2 dieren, type 2 aan 5 dieren en type 3 aan 4 dieren. Voor dieren in type 1 levert een extra dier een afname van 30% leefruimte op per dier; voor dieren in type 2 is dit 20% en voor dieren in type 3 is dit 25%.
- Voor de motivering van een ontheffing is van belang dat de verruiming geen afbreuk doet aan het welzijn van de (andere) nertsen en geen strijdigheid oplevert met de algemene huisvestingsnorm van het Besluit houders van dieren.
- Het is te verwachten dat de hogere bezettingsdichtheid leidt tot een hogere activiteit van de dieren vanwege een toegenomen aantal sociale interacties, afhankelijk van het aangeboden aantal rust- en voerplekken.
- In verband met de vaste hokken en rustplekken in een hok is het niet mogelijk om extra hokaanpassingen door te laten voeren om het welzijn bij een hogere hokbezetting te borgen. Wel zal er in een ontheffing extra verrijkmateriaal worden geëist (zoals een speelcilinder) en zal er scherper op tekenen van welzijnsinperkingen worden gecontroleerd en gehandhaafd door de NVWA.
- Uit onderzoek blijkt dat omgevingsverrijking (variatie, complexiteit) bij nertsen een groter effect heeft (minder stereotiep gedrag, staartbijten, sociale interacties, fysiologische stress) dan het verdubbelen van het leefoppervlak.
- Voor 2004 waren er geen beperkingen in het aantal dieren dat per hok gehouden werd. Met een productschapsverordening is de bezettingsgraad

tussen 2004 en 2014 stapsgewijs aangescherpt. Met het versoepelen van deze welzijnsnorm vallen we terug naar de bezettingsgraad van 2010/2011.

- Het is voor de beeldvorming, over LNV maar ook de nertsenhouders, niet goed dat wordt getornd aan de welzijnsnormen. Maar bij andere crises, bijvoorbeeld aviaire influenza, zijn ook maatregelen genomen die het welzijn tijdelijk beperken (ophokplicht).

Toelichting

De deskundigengroep dierziekten heeft op 25 juni 2020 aangegeven dat een testregime van het bedrijf van herkomst de kans verkleint dat de infectie door het transport verspreidt als een bedrijf op dat moment nog ongemerkt besmet is. Daardoor werd de afvoer van pups met een dergelijk regime daarom relatief veilig geacht. Een aantal nieuwe inzichten heeft er toe geleid dat het risico van dit vervoer nu door de waarnemend plaatsvervangend CVO wat hoger wordt geschat dan op het moment dat het advies werd uitgebracht. Daarnaast is het gezien het recente OMT-Z advies om alle nertsenbedrijven in Nederland preventief te ruimen als de uitbraken de komende maand niet stoppen, nu zeker van het grootste belang om iedere potentiële besmettingsroute te couperen.